KAPELA CORPUS DOMINI

GRADNJA KAPELE

Ovu kapelu »Corpus Domini« sagradilo je »Društvo za sveudiljno klanjanje Presvetom oltarskom Otajstvu i za potporu siromašnih crkvi« pod vodstvom biskupa Josipa Lacha i barunice Springesfeld. Zagrebački ogranak toga društva utemeljen je 1867. g., a sjedište je bilo u samostanu milosrdnica u Frankopanskoj. Apostolat je od 1934. do godina II. svjetskog rata bio koncentriran oko Doma Božje providnosti u Novoj cesti, koji je okupljao siromašne djevojčice, davao im vjersku pouku te organizirao razne zajedničke pobožnosti. 1939. g. je započela gradnja novog doma u Mošćeničkoj ulici. Otvoren je 8. prosinca 1940. U ratno doba se posebno brinuo za prehranu svojih 70 – 80 štićenica.

U tom Domu Božje providnosti uređena je kapela »Corpus Domini« u spomen trinaeststoljetne povezanosti Hrvata sa Svetom stolicom. Posvetio ju je 20. srpnja 1941. biskup Lach. Zamišljena je ne samo kao kapela sveudiljnog klanjanja, nego i kao samostanska kapela ženskih redovničkih zajednica koje prebivaju i rade u Domu.

POČETAK KLANJANJA

Dana 12. kolovoza 1943. dolaze dvije sestre Presvete Euharistije iz Slovačke, te se već u bdjenju Uznesenja Marijinog održava prvo noćno klanjanje s lijepim brojem klanjatelja. 1. listopada nadbiskup Alojzije Stepinac otvara svakodnevno klanjanje. Poziv se lecima raširio po cijelome gradu i našao radostan odziv u vjerničkim srcima. Već nakon pet mjeseci dolazilo je 800 klanjatelja tjedno, među kojima su bili i mnogi domaći i strani svećenici. Tako je napokon ostvarena svrha »Društva za sveudiljno klanjanje«.

UNUTRAŠNJOST

Kapela predstavlja jedini spomenik *beuronske umjetnosti* u Hrvatskoj. Podizana je po uzoru na isto takvu crkvu u Parizu. U gradnji su sudjelovali kiparica Mila Vod, slikar Mezdić te klesar Anton Streka. Unatoč ratnom stanju odmah se našao velik broj darovatelja. Prvi među njima, papa Pijo XII., dao je 12 500 din (tj. jedna osmina ukupnih troškova); Milka Trnina je darovala *medaljon s lijeve strane oltara*, koji prikazuje sv. Josipa Cottolenga (on je 1831. g. utemeljio prvu »Malu kuću Božje providnosti« u Italiji); biskup Franjo Salis-Seewis darovao je ispovjedaonicu u zidu. Iznad nje nalazi se *medaljon sv. Ivana Vianneya, arškog župnika*, koji je bio veliki ispovjednik i štovatelj Presvetog Otajstva.

Freske su obnovili gđa Mira Štimac i g. Emil Wincenz, darom g. Franje Lončara.

Dugo se kod liturgijskog pjevanja koristio stari harmonij, koji je 1985. g. zamijenjen novim elektronskim orguljama, kupljenim vjerničkim darom. Orgulje je 5. studenog blagoslovio kardinal Franjo Kuharić.

Nakon liturgijske obnove II. vatikanskog sabora, Misa se može slaviti tako da je svećenik okrenut prema narodu. Međutim, ova je kapela jedini spomenik beuronske umjetnosti kod nas, te se zato – u skladu s liturgijskim propisima – može izuzeti od preuređivanja. Osim toga, prijavljena je u Zavod za zaštitu spomenika kulture.

SIMBOLIKA SLIKA

- **Oltarna freska** simbolizira ime kapele »Corpus Domini« i pokazuje što čini naše blaženstvo na zemlji: *Sveta Euharistija*, Kruh *anđeoski*, kao *sunce* našega života, za čijim uživanjem čezne duša kao *jelen* za izvorom vode. A jednom u nebu očekujemo gledanje nebeskog *Božjeg Jaganjca*, svjetlo novog Jeruzalema, kako govori sv. Ivan u Otkrivenju (Otk 21, 23). Janje stoji pred pobjednim znakom *dragocjenog križa*, koji je zaokružen *sunčanim krugom* – jer između Slave i nas stoji križ.

  – »*Rijeka života*, bistra kao kristal, *istječe* iz Božjeg i Janjetova prijestolja.« (Otk 22, 1) *Jelen* je simbol jednog višeg bića u Kristu, kršćanina. – »Svuda oko rijeke rastu stabla života«, nastavlja sv. Ivan. Na našoj slici to je *trs*, prema Isusovim riječima: »Ja sam pravi trs, vi ste mladice.« (Iv 15, 1.5) Već u Starom zavjetu, a još više u novom, vinograd označuje jedinstvo vjernika s Bogom. *Ptice* koje se »gnijezde u njegovim granama« (usp. Mt 13, 32) označavaju duše koje čeznu za Euharistijom.
- **Sa strane oltarne freske** piše: »Quemádmodum desíderat cervus ad fontes aquárum, ita desíderat ánima mea ad te, Deus! – Kao što košuta žudi za izvor-vodom, tako duša moja čezne, Bože, za tobom!« (Ps 42[41], 2)
- **Ispod oltarne freske**, u apsidioli, piše: »*Corpus Dómini* nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam ætérnam! – *Tijelo Gospodina* našega Isusa Krista sačuvalo dušu moju za život vječni!« Ove je riječi u pretkoncilskoj liturgiji izgovarao svećenik dok je pričešćivao sebe i vjernike Presvetim Tijelom. Danas svećenik, pričešćujući se, govori samo: »Tijelo Kristovo sačuvalo me za život vječni!«
- **Ispod oltara**, koji je podignut na sedam stupova, piše: »Sapiéntia ædificávit sibi domum: excídit colúmnas septem. – Mudrost je sazidala sebi kuću, i otesala sedam stupova.« (Izr 9, 1) *Mudrost* ovdje označava Riječ Božju, koja nas hrani svojim Tijelom i Krvlju.
- **Ambon s lijeve strane oltara**, s kojeg se prije koncilske obnove naviještalo prvo čitanje, izrađen je u obliku *svitka starozavjetne knjige*. Na njemu piše: »Lux et vita«, što znači da je Riječ Božja »Svjetlo i život«.
- **Ambon s desne strane oltara**, koji je prvotno namijenjen za čitanje sv. Evanđelja, načinjen je u liku *orla*, koji simbolizira evanđelista Ivana. Ispod toga je natpis: »Vérbum Dómini – Riječ (je) Gospodnja.« Na oba se ambona nalazi *Kristov monogram*, ☧, koji predstavlja početna dva slova grčkog naziva Hristós: ΧΡΙΣΤΟΣ. Ovaj znak se ponavlja i na pokaznici u obliku ☧.
- **Četiri godišnja doba** na zidu lijevo od oltara predstavljaju liturgijsku godinu, koja je prava prirodna godina. Označena su po svojim plodovima: proljeće *ružama i ljiljanima*, ljeto *žitom*, jesen *grožđem* i zima *maslinama*. Žito, grožđe i maslina su ujedno materija sakramenata sv. euharistije i pomazanja. Cvijeće predstavlja nadnaravne milosti i kreposti, prema riječima proroka Siraha: »Mirišite kao miris tamjanov, cvatite kao ljiljanov cvijet, širite miris i pjesmu pjevajte, slavite Gospoda za sva djela njegova!« (Sir 39, 14) Zato nas ono podsjeća i na duše vjernika, koje se kite milošću Božjeg Jaganjca te čeznu za njegovim dolaskom. Njihova će tijela – poput pšeničnog zrna – istrunuti u zemlji (usp. Iv 12, 24), ali će u svoje vrijeme slavno uskrsnuti. Simbole godišnjih doba nose *anđeli*, jer oni kao posrednici između Boga i ljudi uzdižu naše molitve i žrtvene darove pred Božje lice.
- **I uz Bogorodičinu sliku** s desne strane oltara stoje dva anđela, preko čijih se ruku uzdiže sveta Žrtva kao *miomirisni tamjan* (usp. Otk 8, 4) od zemaljskog do nebeskog oltara. Ona je vrelo milosti koja se obilno izlijeva na zemlju i u dubine ognjenog čistilišta da oživi i okrijepi djecu Crkve.

ČUVARI KAPELE

Odmah je 1943. g. postavljen prvi stalni kapelan, Vladimir Stanković. Već sljedeće godine poglavari su, zbog ratne opasnosti, povukli svoje dvije sestre Presvete Euharistije. Na njihovo mjesto dolaze 14. ožujka Kćeri milosrđa, a po svršetku njihovog mandata 1949. g. kapelu preuzimaju četiri sestre Pohođenja Marijinog. Zatim su se zaredali misnici: Franjo Šeper, Josip Salač, Antun Ivandija, Ivan Suić i drugi. Godine 1951. dolazi Vladimir Labudić i ostaje sve do 1986. Nakon kraćeg vremena kapelanom postaje Juraj Pauković, a 1994. tu službu preuzima Branimir Motočić.

Do 1952. g. zagrebačke župe su po rasporedu slale svoje vjernike u »Corpus Domini«, a tada su počele uvoditi vlastito klanjanje.

U jednom letku iz 1940. g. oduševljeno piše da će nova kapela biti prvo svetište vječnoga klanjanja u Hrvatskoj. Međutim, ne samo da je ona do danas ostala jedina takva, nego je i preko dana gotovo prazna.

Stoga su pravi čuvari kapele oni koji se u njoj svakodnevno klanjaju. »*Corpus Domini*«, Gospodinovo Tijelo, mora najprije zasjati u nama, a to će biti moguće samo ako često dolazimo u pohod dragom Spasitelju! Tada ćemo biti »svjetlost svijeta« i putokaz do Boga za svoju braću u ovim teškim vremenima.